

CRÒNICA LEGISLATIVA DE CATALUNYA

Primer semestre de 2022

“La nova legalitat sobre els usos lingüístics educatius per fer front a l’execució de la sentència del TSJC que imposa el 25 % de castellà al conjunt del sistema educatiu de Catalunya”

Joan Ridao i Martín*

Resum

Aquesta crònica legislativa conté, com és habitual, una referència i un breu comentari de totes les disposicions que es relacionen amb els usos, els drets i el règim jurídic del català i l’aranès durant el primer semestre de 2022. Amb tot, per la seva transcendència jurídica i política, l’estudi se centra en l’anàlisi del contingut de les normes amb força de llei adoptades pel Parlament i el Govern per fer front a l’execució de la sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC), que imposava amb caràcter general un percentatge del 25 % en l’ús del castellà com a llengua vehicular a l’ensenyament no universitari, junt amb un succint examen de les vicissituds d’ordre processal i constitucional que això va suscitar i de la doctrina consultiva emanada sobre això.

Paraules clau: català; aranès; dret lingüístic educatiu; llengua vehicular; normalització lingüística; subvencions; processos selectius de personal; capacitació lingüística.

LEGISLATIVE REPORTS ON CATALONIA

First half of 2022

“The new legality on educational linguistic uses dealing with the execution of the TSJC ruling that imposes 25 % of Spanish in the entire educational system of Catalonia”

Abstract

This Legislative Chronicle contains as usual a reference and a brief commentary on all the provisions that relate to the uses, rights and legal regime of Catalan and Aranese during the first semester of 2022. However, due to their legal and political significance, the study focuses on the analysis of the content of the rules with the force of law adopted by the Parliament and the Government to deal with the execution of the sentence of the Superior Court of Justice of Catalonia which generally imposed a percentage of 25 % in the use of Spanish as a vehicular language in non-university education. There is also a brief examination of the procedural and constitutional vicissitudes that this gave rise to and of the advisory doctrine concerning this.

Keywords: Catalan; Aranese; educational language law; vehicular language; language standardization; subsidies; personnel selection processes; language training.

* Joan Ridao i Martín, professor agregat de Dret Constitucional a la Universitat de Barcelona i lletrat del Parlament de Catalunya (s. e.). Director de l’Institut d’Estudis de l’Autogovern i membre de la Comissió Jurídica Assessora. jridao@ub.edu

Citació recomanada: Ridao i Martín, Joan. (2022). Crònica legislativa de Catalunya. Primer semestre de 2022. “La nova legalitat sobre els usos lingüístics educatius per fer front a l’execució de la sentència del TSJC que imposa el 25 % de castellà al conjunt del sistema educatiu de Catalunya”. *Revista de Llengua i Dret, Journal of Language and Law*, 78, 236-251. <https://doi.org/10.2436/rid.i78.2022.3866>

Sumari

1 Introducció

2 L'estratègia de la Generalitat per fer front a l'execució de la sentència del 25 %. Els debats previs: la recerca d'un consens tan imprescindible com complex

2.1 La nova arquitectura legal: la Llei sobre l'ús i l'aprenentatge de les llengües oficials en l'ensenyament no universitari i el decret llei de criteris per als projectes lingüístics

2.1.1 La Llei 8/22, sobre l'ús i l'aprenentatge de les llengües oficials en l'ensenyament no universitari

2.1.2 El Decret llei 6/2022, de 30 de maig, pel qual es fixen els criteris aplicables a l'elaboració, l'aprovació, la validació i la revisió dels projectes lingüístics dels centres educatius

2.3 La decisió del TSJC de no executar la sentència després de la promulgació de les noves normes legals

2.4 El plantejament de la qüestió d'inconstitucionalitat per part del TSJC. Referència al seu contingut i fonaments

3 Altres disposicions generals

3.1 Activitat de foment o subvencional

3.2 Processos selectius de personal: requisits de capacitat lingüística

1 Introducció

L'anterior crònica legislativa es tancava amb la incògnita de si el Govern de l'Estat o algun tercer legitimat acabaria instant l'execució forçosa de la sentència del TSJC sobre el 25 % de castellà. Aquest dubte es fonamentava en el fet que la nova legislació educativa (la [Llei orgànica 3/2020](#), del 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, del 3 de maig, d'Educació [LOMLOE]) no preveia en aquell moment cap percentatge d'ús de les llengües i només prescrivia l'objectiu de les administracions educatives, competents per organitzar un dret prestacional com l'ensenyament, així com la llengua en què s'imparteix i la plena competència lingüística en les llengües oficials. El departament d'Educació havia avançat en aquest sentit, coincidint amb els treballs del [Pacte Nacional per la Llengua](#), que procediria a modificar el marc normatiu per la via reglamentària amb l'objectiu d'assegurar la continuïtat del model de conjunció lingüística, amb el català com a centre de gravetat i la possibilitat que els centres educatius poguessin dissenyar el seus propis projectes lingüístics per assolir aquest objectiu.¹¹

En qualsevol cas, el repte era que, com que la sentència afectava tots els ensenyaments compresos en el sistema, les actuacions que havia d'impulsar la Generalitat per a fer front a la seva execució també havien de tenir un abast general. Per això emergí la possibilitat d'aprovar algun tipus de regulació –preferentment una llei– que disciplinés, sense fixar percentatges, la presència de les llengües en l'ensenyament. L'aprovació d'una normativa d'aquesta naturalesa, a diferència de les instruccions del departament o de les decisions merament executives, presentava avantatges, entre ells el de facilitar la participació de persones i entitats representatives dels interessos afectats en la seva elaboració, a banda de permetre assolir un marc estable i clar que dotés de seguretat jurídica no només l'Administració educativa, sinó també els centres docents, els seus alumnes i la comunitat educativa en general, exonerant-la de tota responsabilitat en cas de complir amb la normativa de la Generalitat.

2 L'estratègia de la Generalitat per fer front a l'execució de la sentència del 25 %. Els debats previs: la recerca d'un consens tan imprescindible com complex

Tot i que des d'una perspectiva jurídica, formal, es podia argüir que la normativa bàsica estatal (disposició 38a LOE, en la seva redacció donada per la LOMLOE o Llei Celáa) i la Llei d'educació de Catalunya ja eren un marc normatiu suficient que permetia el seu desenvolupament a través d'un simple decret del Govern –els treballs preparatoris del qual va endegar el Departament d'Educació, fins al punt que el Govern en va aprovar la Memòria–,² hi havia bons arguments jurídics, però també polítics per sostenir la pertinència d'aprovar una llei provinent de l'òrgan representatiu de la sobirania popular.³ En cas d'assolir-se un ampli consens polític, això havia de permetre disminuir la conflictivitat davant dels tribunals i afavorir que els magistrats encarregats de l'execució haguessin d'actuar amb un criteri de deferència cap al legislador democràtic. Això permetria residenciar el règim de la seva impugnació davant del Tribunal Constitucional, fent inviable que associacions

1 Vegeu en aquest sentit l'anàlisi de la sentència i de les seves implicacions que conté l'[Informe 1/2022](#), de l'Institut d'Estudis de l'Autogovern, intitulat *La modificació de la normativa reguladora de la llengua en l'ensenyament per donar resposta a la sentència del TSJC de 16 de desembre de 2020*.

2 El departament va traslladar al TSJC la memòria d'un projecte de decret regulador de l'ús de les llengües, coincidint amb el registre de la proposició de modificació de la Llei de política lingüística (LPL) i l'encàrrec d'una enquesta sobre la realitat sociolingüística. Poc més tard, el 6 de maig, l'Advocacia de l'Estat demanà en un escrit, també adreçat al TSJC, que no activés l'execució forçosa de la sentència fins a avaluar el grau de compliment de les mesures anunciades pel Govern. En el seu escrit d'al·legacions, els serveis jurídics de l'Estat van comunicar al tribunal que la Generalitat "ha justificado el inicio del proceso de tramitación de dos medidas normativas (legal y reglamentaria) y una medida de control".

3 Respecte d'això, cal dir que el Gabinet Jurídic de la Generalitat va emetre un informe el 3 d'agost de 2021 en què apuntava, entre d'altres, aquesta possibilitat. També ho feia l'Institut d'Estudis de l'Autogovern en el ja mencionat Informe 1/2022, *La modificació de la normativa reguladora de la llengua en l'ensenyament per donar resposta a la sentència del TSJC de 16 de desembre de 2020*, d'abril de 2022. L'exconsellera Irene Rigau, que va tenir un paper decisiu en totes les negociacions, ja havia explorat aquesta possibilitat amb el PSC arran de la seva participació en les Jornades per renovar el consens lingüístic a Catalunya, del 28 i 29 de gener de 2022, convocades per la Fundació Rafael Campalans. En aquell moment, la posició dels socialistes catalans era que el català havia de seguir essent la llengua vehicular a l'educació, però consideraven que aplicar el 25 % no suposava anar en contra del model. En aquest sentit, van assenyalar que a la pràctica això suposaria fer una assignatura en castellà a banda de la matèria de llengua castellana. També cal assenyalar que el Síndic de Greuges, en el seu informe *Drets i usos lingüístics dels infants i adolescents a Catalunya. L'escola com a garant de la igualtat d'oportunitats*, presentat al Parlament de Catalunya el dia 21 de març de 2022, sostenia que la regulació de la vehicularitat de les llengües oficials a l'ensenyament requeria una modificació legislativa.

o col·lectius contraris al català a l'escola poguessin recórrer al no estar legitimats per acudir-hi.⁴ Dins del marc d'intervenció del Parlament, la tramitació de la futura llei a través d'una proposició de llei impulsada pels grups parlamentaris –i no d'un projecte de llei del Govern– semblava el més idoni.⁵ Un projecte de llei podia atribuir major protagonisme a l'Executiu, però en dificultaria el consens, a banda que havia de complir uns requisits procedimentals molt rígids i lents que endarreririen l'aprovació. L'únic hàndicap en aquest cas era que el Govern era el cridat a complir la sentència i no la cambra, la qual cosa podia afeblir la seva posició en termes d'execució davant el TSJC. En qualsevol cas, aquesta havia estat l'opció per regular per llei les llengües a l'ensenyament, que tenia el precedent ben recent de les Illes Balears i el País Basc.⁶

També calia considerar una altra qüestió rellevant: un cop acceptat el fet que es podia fer front a l'execució de la sentència amb una llei, aquesta no havia d'ajustar-se literalment a la part dispositiva de la resolució judicial, ja que, com sabem, la regulació de les llengües vehiculars correspon a la Generalitat i no als tribunals, en virtut de les seves competències en matèria d'educació i de llengua pròpia, per la qual cosa podia regular el que considerés oportú per tal de fer polítiques pròpies en la matèria, sempre ajustades a l'ordenament constitucional i estatutari.⁷ Triar entre una o altra opció era una decisió que només cabia al Parlament, i si s'escau a l'Administració educativa, si es fes per decret. En definitiva, la capacitat de legislar del Parlament no restava mediatitzada per les eventuais decisions dels tribunals, encara que aquestes fossin motivades –com és el cas– per un retret d'inactivitat de l'Administració educativa a l'hora d'exercir les seves competències.⁸

Pel que fa al contingut substantiu de la futura llei, semblava clar que havia de ser prou flexible per encabir diferents solucions en funció dels factors lingüístics presents en els diferents àmbits territorials i centres, amb l'objectiu que els alumnes, en acabar els seus estudis, coneguin perfectament el català i el castellà.⁹ Com que els centres gaudeixen d'autonomia i són els que coneixen millor la realitat lingüística del seu alumnat, la nova regulació també els havia d'atribuir un paper determinant a l'hora de fixar el règim d'usos lingüístics en el

4 Assenyaladament Convivència Cívica Catalana i Hablamos Español, que van interposar tota mena de recursos davant el TSJC.

5 L'opció escollida fou la presentació d'una proposició de llei, com es reflectí en l'escrit del conseller d'Educació de la Generalitat de Catalunya, Josep Cambray, del 25 de març de 2022, adreçat a la secció cinquena de la Sala Contenciosa Administrativa del TSJC, en què comunicava tres actuacions que s'havien endegat relacionades amb l'execució de la sentència. Entre aquestes feia referència a la presentació d'una proposició de llei de modificació de la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística (article 21) i de la Llei 35/2010, de l'1 d'octubre, de l'occità, aranès a l'Aran (article 14), impulsada pels grups parlamentaris del Partit dels Socialistes de Catalunya, d'Esquerra Republicana de Catalunya, Junts per Catalunya i En Comú Podem, que havien sol·licitat la tramitació pel procediment de lectura única i per urgència extraordinària. En el mateix escrit es comunicava altres actuacions relacionades amb l'execució de la sentència: entre elles, l'encàrrec al Centre de Recerca en Sociolingüística i Comunicació de la Universitat de Barcelona d'una enquesta sobre la realitat sociolingüística dels centres educatius de Catalunya, atès que els darrers estudis del Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu assenyalaven una davallada progressiva en l'ús del català en els centres (estudi sociodemogràfic i lingüístic de l'alumnat de 4t d'ESO).

6 Així ho reflectia la [Llei 1/2022](#), de 8 de març, d'educació de les Illes Balears, mentre que també es planteja en documents d'anàlisi i estudi del règim de les llengües, com ara el que ha estat aprovat per la Resolució de 7 d'abril de 2022 del Parlament basc sobre l'Acord de bases per a la transformació de l'educació basca (*Butlletí Oficial del Parlament Basc* del 19 d'abril de 2022); aquestes bases, que havien estat debatudes els anys 2021 i 2022 en la ponència de la Comissió d'Educació del Parlament Basc, planteja l'aprovació d'una llei educativa en què es regularia el model lingüístic del sistema educatiu basc.

7 La mateixa normativa processal de l'ordre contenciós administratiu al qual pertany la Sala del TSJC que va dictar la sentència és taxativa a l'establir que els òrgans jurisdiccionals no poden determinar la redacció dels preceptes d'una disposició general en substitució dels que anul·lin (art. 71.2 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa).

8 Dues sentències recents del Tribunal Constitucional –STC 159/2021, de 16 de setembre, i 167/2021, de 4 d'octubre– també apuntaven en aquesta direcció al resoldre dues qüestions d'inconstitucionalitat de la Sala Contenciosa Administrativa del TSJC, formulades en relació amb els apartats 2, 3, 4 i 5 de la disposició addicional trentena de la Llei del Parlament de Catalunya 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, en la redacció donada per l'art. 172.3 de la Llei 5/2020 del 29 d'abril, per considerar, en contra del criteri de la fiscalia, que no vulneraven el dret fonamental a la tutela judicial efectiva i la potestat jurisdiccional de jutjar i fer executar allò jutjat el fet que el Parlament de Catalunya fixés una quantitat per al finançament de les escoles bressol municipals inferior a la que va establir en sentència el TSJC. El TC va declarar que un òrgan judicial no està vinculat per les seves resolucions precedents, de les quals es pot apartar mitjançant un raonament fonamentat, i que el criteri d'aquest òrgan judicial no pot constreñer l'exercici de potestats pròpies del Parlament. Encara més recentment, el TC va confirmar aquesta doctrina al no admetre, per notòriament infundades, quatre qüestions d'inconstitucionalitat, plantejades per la mateixa Sala Contenciosa Administrativa del TSJC, en què s'insistia que les quantitats que perceben les escoles bressol municipals havien de ser fixades per aquest Tribunal (interlocutòries 22, 23, 24 i 25 de 26 de gener de 2022).

9 Com s'examinarà més endavant, la proposició de llei acordada finalment, en el seu article 2.2, el més controvertit, va acabar establint que "l'ensenyament i l'ús curricular i educatiu del català i del castellà han d'estar garantits i tenir una presència adequada en els currículums i en els projectes educatius per tal que tot l'alumnat assoleixi el domini oral i escrit de les dues llengües oficials al final de l'educació obligatòria".

marc del seus projectes educatius i lingüístics. Això no era contradictori amb el fet que la nova llei fixés també uns criteris clars i objectius, que servissin de guiatge als centres a l'hora de prendre les seves decisions, tenint en compte no només la realitat sociolingüística de l'alumnat, sinó també la tipologia dels recursos educatius i els mètodes d'aprenentatge emprats, especialment l'ús de les noves tecnologies.

Finalment, també semblava lògic que la futura llei completés l'atribució als centres de la funció de fixar o concretar el règim lingüístic amb l'assignació a l'Administració educativa de la Generalitat d'un paper actiu, en un doble sentit: primer, de suport als mateixos centres, a través de les actuacions de col·laboració necessàries, evitant la sensació de solitud denunciada per alguns centres i docents; i segon, de garantia que tot l'alumnat pogués assolir una competència lingüística plena, mitjançant la realització d'actuacions de control, avaluació i millora del sistema educatiu. En tot cas, no cal dir que el punt més complex i delicat de la futura regulació –junt amb l'eliminació de percentatges o criteris numèrics– era la forma d'explicitar el rol del castellà en el règim d'usos lingüístics, ja que, com sabem, la utilització del castellà en l'ensenyament no era una qüestió del tot disponible pel Parlament, és a dir, que es pogués decidir la seva exclusió en contra de la interpretació feta pel Tribunal Constitucional.

A tot això, el Consell Lingüístic Assessor del Departament d'Educació (CLA), creat per un [acord de Govern de l'1 de març de 2022](#) en el marc dels treballs per un Pacte Nacional per la Llengua, compost per catorze membres i presidit per la professora Carme Junyent, va fer públic un [informe](#)¹⁰ en què s'apostava pel català –o occità– com a llengua vehicular, pel castellà com a llengua d'aprenentatge i per l'ús d'una llengua estrangera com a auxiliar d'aprenentatge, sense cenyir-se a percentatges prefixats. El CLA insistia que la formació competencial lingüística ha d'incloure tots els registres per a una plena capacitat comunicativa dels estudiants i que la llengua que usin els docents als centres no pot respondre a una tria personal de l'alumnat. En aquest punt, es proposava que els projectes lingüístics no podien ser els mateixos arreu –per inadaptació a circumstàncies tan variades com hi ha al país– i que “no es podien perdre referències bàsiques o comunes del sistema en nom d'un circumstancialisme extrem”.

Les negociacions entre els grups parlamentaris i el Govern –a través tant del departament d'Educació com del de Cultura, de qui depèn la política lingüística–, un cop descartada l'opció potser més lògica de modificar la legislació sectorial, el títol lingüístic de la [Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació](#) (LEC) –ja que el PSC mantenia un acord de coalició amb Units per Avançar que impedia aquesta possibilitat, encara que fos per altres raons–, van anar derivant cap a la possibilitat de modificar la [Llei 1/1998, del 7 de gener, de política lingüística](#) (LPL), tot i que, al final, com veurem, aquesta possibilitat també es va descartar en favor d'una regulació substantiva, però en abstracte, sense modificar cap altra disposició legal en vigor.¹¹

En tot cas, l'opció per reformar la LPL, en tractar-se d'una llei de desenvolupament bàsic de l'Estatut, permetia atorgar a la regulació un major grau de solemnitat, reflex del consens de les forces polítiques catalanes, que es traduïa en la necessitat d'aprovar-se per majoria absoluta. Només cal veure que aquesta llei nuclear només ha estat modificada dues vegades en aspectes molt puntuals des de la seva aprovació l'any 1998.¹² Aquesta

10 L'1 de març de 2022, el Govern de la Generalitat de Catalunya va aprovar la creació del Consell Lingüístic Assessor com a òrgan col·legiat integrat en el Departament d'Educació, encarregat de definir les estratègies necessàries per impulsar la llengua catalana (i occitana, on escaigui) als centres educatius, d'acord amb els principis del règim lingüístic del sistema educatiu a Catalunya, a més de proposar criteris per a la revisió i actualització del contingut dels projectes lingüístics i assessorar el Departament en relació amb aquelles iniciatives que afectin la llengua vehicular de referència, el català o l'occità, segons el cas. Aquest òrgan està presidit per la doctora en Lingüística de la Universitat de Barcelona Maria Carme Junyent i el componen 13 personalitats acadèmiques i expertes en diferents àmbits com l'educatiu, el lingüístic, el del dret o divulgadors.

11 Com sabem, la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística, regula el règim d'utilització de les llengües en l'ensenyament, des d'una perspectiva general i transversal, tot establint el marc institucional bàsic en matèria lingüística en els diferents àmbits públics i privats, inclòs l'educatiu. Per la seva banda, la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, regula específicament i amb més minuciositat el règim lingüístic en l'ensenyament.

12 En cas d'optar-se per la modificació de la LPL, calia tenir en compte dos aspectes delicats: primer, que la reforma havia de vehicular-se com una llei de desenvolupament bàsic de l'Estatut (art. 62.2 de l'Estatut en relació amb l'art. 6, també de l'Estatut), la qual cosa suposava que estava sotmesa a uns requeriments específics d'aprovació (art. 62.2 de l'Estatut i art. 130 del Reglament del Parlament de Catalunya); aquest requeriment també seria aplicable a una eventual modificació de la [Llei de l'occità, aranès a l'Aran](#), que constitueix, igualment, una llei de desenvolupament bàsic de l'Estatut ([disposició addicional primera de la Llei 35/2010, d'1 d'octubre](#)). En segon lloc, la modificació legislativa de la Llei de política lingüística desplaçaria o, si més no, complementaria la regulació continguda en la Llei d'educació en aquells aspectes que fossin incompatibles amb el contingut de la nova disposició o que no recollissin la regulació que incorporés.

alternativa tenia un bon ancoratge en el fet que conté un capítol (tercer) que regula l'ensenyament, i un article (21) que es pot considerar l'*abc* del model lingüístic educatiu no universitari:

1. El català s'ha d'utilitzar normalment com a llengua vehicular i d'aprenentatge en l'ensenyament no universitari.
 2. Els infants tenen dret a rebre el primer ensenyament en llur llengua habitual, ja sigui aquesta el català o el castellà. L'Administració ha de garantir aquest dret i posar els mitjans necessaris per a fer-lo efectiu. Els pares o els tutors poden exercir-lo en nom de llurs fills instant que s'apliqui.
 3. L'ensenyament del català i del castellà ha de tenir garantida una presència adequada en els plans d'estudi, de manera que tots els infants, qualsevol que sigui llur llengua habitual en iniciar l'ensenyament, han de poder utilitzar normalment i correctament les dues llengües oficials al final de l'educació obligatòria.
- [...]
5. L'alumnat no ha d'ésser separat en centres ni en grups classe diferents per raó de la seva llengua habitual.
 6. Hom no pot expedir el títol de graduat en educació secundària a cap alumne que no acrediti que té els coneixements orals i escrits de català i de castellà propis d'aquesta etapa.
 7. L'acreditació del coneixement del català no pot ésser exigida en el cas d'alumnes que han estat dispensats d'aprendre'l durant l'ensenyament o una part d'aquest, o que han cursat l'ensenyament obligatori fora del territori de Catalunya, en les circumstàncies que el Govern de la Generalitat ha d'establir per reglament.
 8. L'alumnat que s'incorpori tardanament al sistema educatiu de Catalunya ha de rebre un suport especial i addicional d'ensenyament del català.

Els grups parlamentaris socialista, republicà, Junts per Catalunya i Comuns van arribar a consensuar i subscriure un redactat de modificació d'aquest article 21, que van registrar a finals de març al Parlament: la [Proposició de llei de modificació de la Llei 1/1998, del 7 de gener, de política lingüística, i de la Llei 35/2010, de l'1 d'octubre, de l'occità, aranès a l'Aran](#), que proposava establir el següent:

Article 1. Modificació de la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística

1.1. Es modifica el punt 1 de l'article 21 de la Llei de política lingüística, que resta redactada de la manera següent:

“1. El català, com a llengua pròpia de Catalunya, és la llengua normalment emprada com a llengua vehicular i d'aprenentatge del sistema educatiu. També és emprat el castellà en els termes que fixin els projectes lingüístics de cada centre, d'acord amb els criteris que s'estableixen a l'apartat 3.”

Es modifica el punt 3 de l'article 21 de la Llei de política lingüística, que resta redactada de la manera següent:

“3. Per tal d'assolir el domini oral i escrit del català i el castellà al final de l'ensenyament obligatori, l'ensenyament de les llengües oficials i en les llengües oficials ha de tenir garantida una presència adequada en els currículums i en els projectes educatius de centre. La determinació de la presència de les llengües oficials en l'ensenyament ha de tenir en compte la situació sociolingüística i l'evolució del procés d'aprenentatge lingüístic, oral i escrit, d'acord amb els instruments de control, avaluació i millora de les competències lingüístiques. Per determinar l'abast d'aquesta presència s'inclourà, des d'un abordatge global i integrador els recursos d'aprenentatge, inclosos els de caràcter digital i els usos lingüístics de l'alumnat a l'aula i en el conjunt del centre educatiu.”

1.3. Es modifica el punt 6 de l'article 21 de la Llei de política lingüística, que resta redactada de la manera següent:

“6. Hom no pot expedir el títol de graduat en educació secundària a cap alumne que no acrediti que té els coneixements orals i escrits de català i de castellà propis d’aquesta etapa, sens perjudici del que estableix la normativa educativa.”

1.4. Es suprimeix el punt 8 de l’article 21 de la Llei de política lingüística.

Fruit de la reacció contrària a aquesta proposta per part d’algunes entitats, sindicats i també d’una part de la comunitat educativa, que van retreure manca d’ambició i que no servia per blindar el model, el 17 de maig de 2022 el grup parlamentari de Junts per Catalunya va decidir retirar la signatura estampada en el text de la proposició de llei, i això en va retardar el seu debat al Ple del Parlament, a la recerca de nous consensos, tot i que, com hem avançat, aquesta alternativa es va acabar frustrant i va prendre forma la possibilitat d’adoptar una llei *ad hoc*, al marge de la LPL.

Amb tot, com es pot desprendre del seu redactat, no es tractava d’una proposta que posés fi al model de conjunció lingüística, incòmode des de la Llei de normalització lingüística de 1983. La proposta, sense fixar percentatges, preveia el que és una realitat des de fa tres dècades: que el català és llengua vehicular i d’aprenentatge i que el castellà també és emprat en funció del projecte lingüístic de cada centre, de la situació sociolingüística de l’entorn i de l’evolució de l’aprenentatge oral i escrit, d’acord amb els instruments de verificació existents. Es podia viure en la ficció que el castellà està absent de les normes, però no de les aules. O directament no fer res. Però això, a més de contrafactual, tenia un recorregut jurídic escàs i podia implicar que el tribunal acordés d’executar forçosament la seva sentència, en el pitjor dels casos instant cada centre educatiu de Catalunya a complir-la pel seu caràcter general. A la inversa, als qui s’oposaven a la proposta dient que la reforma projectada era tant com eludir de ple la sentència, calia advertir-los un cop més que la llei no té per què quedar condicionada pel que digui la part dispositiva d’una sentència com la del TSJC. En ser una llei, com sabem, la regulació corresponia a la Generalitat, competent en educació i llengua pròpia, que podia explorar diverses alternatives sempre que es garantís que no s’excloïa el castellà i que la finalitat del model era el de garantir la plena competència en totes les llengües oficials.

Finalment es va portar a debat del Ple del Parlament una proposició de llei sobre l’ús i l’aprenentatge de les llengües oficials en l’ensenyament no universitari, pel procediment parlamentari abreujat de lectura única, amb la finalitat que es pogués aprovar abans del 31 de març, data fixada pel TSJC per iniciar l’execució forçosa i que molts van veure –a pesar dels habituals temps processals lents– com un autèntic Finisterre del procés.¹³ Tanmateix, l’aprovació s’acabaria retardant, perquè els grups parlamentaris de VOX, Ciutadans i Mixt (Partit Popular) van decidir demanar un dictamen al Consell de Garanties Estatutàries (CGE).

Aquest fet va precipitar que el Govern, invertint l’ordre lògic de prioritats, aprovés, un dia abans de la data límit, el [Decret llei 6/22, pel qual es fixen els criteris aplicables a l’elaboració, aprovació, validació i revisió dels projectes lingüístics dels centres educatius](#), que va entrar en vigor immediatament i que va ser [validat pel Parlament el 29 de juny](#). Amb base a aquest decret llei promulgat, i a l’espera de l’aprovació de la llei quan el CGE hagués emès l’oportú dictamen, l’advocacia de la Generalitat va sol·licitar al TSJC el 31 de maig que es declarés la impossibilitat legal d’executar la sentència dictada i s’ordenés, com a mesura necessària per assegurar la millor efectivitat de la nova norma, que s’aprovessin tot seguit els projectes lingüístics dels centres educatius afectats en els termes previstos al decret llei.

A aquest efecte, en aplicar-se el decret llei, el conseller d’Educació va emetre en data 30 de maig unes instruccions adreçades als centres educatius per a la verificació per part del departament dels projectes lingüístics adoptats pels centres. Aquestes instruccions preveïen la validació dels projectes que complissin simultàniament els paràmetres següents: la incorporació del català com a llengua normalment emprada com a vehicular i com a llengua d’ús normal i d’acollida de nous alumnes; l’ús curricular i educatiu tant del català

¹³ Mitjançant una interlocutòria del 4 de maig, la Sala va estimar parcialment l’incident d’execució de sentència plantejat per Assemblea per a una Escola Bilingüe, i va constatar que l’Administració de la Generalitat de Catalunya no havia executat la sentència en el termini voluntari conferit, de manera que va requerir al conseller d’Educació que, en el termini màxim de 15 dies, dictés les instruccions i n’establís les garanties de control que procedissin als efectes que en el sistema educatiu de Catalunya tots els alumnes rebessin “de manera efectiva i immediata” l’ensenyament mitjançant la utilització vehicular normal de les dues llengües oficials en els percentatges que es determinessin, “que no podien ser inferiors al 25 % en un i altre cas; utilització vehicular que havia d’incloure almenys la docència de la mateixa llengua i la d’una altra assignatura o matèria de caràcter troncal o anàleg”. Així mateix, es requeria a l’Alta Inspecció d’Educació de l’Estat que verificqués el compliment del requeriment esmentat.

com del castellà; l'ús de les llengües d'acord amb criteris exclusivament pedagògics; la presa en consideració de la realitat sociolingüística del centre, així com del resultat de les proves i avaluacions periòdiques, i finalment la no presència de percentatges en l'ús de les llengües.

Les peces començaven a encaixar: si la futura llei havia de regular l'ús de les llengües oficials a l'ensenyament, remetent la seva concreció als projectes lingüístics, el decret llei incorporava criteris prou precisos com la inaplicació de paràmetres numèrics, proporcions o percentatges en l'ensenyament i l'ús de les llengües. Ara bé, en l'interregne entre l'aprovació del decret llei i la futura llei, el TSJC va instar el conseller d'Educació, Josep González Cambray, a dictar “las instrucciones, resoluciones y circulares en materia de personal docente” per assegurar que es complia la sentència. Ho va fer a través de dues interlocutòries que desestimaven sengles recursos de reposició interposats per la Generalitat: la primera resolució judicial confirmava l'execució de la sentència del 2020, a instàncies de l'Assemblea per a una Escola Bilingüe (AEB), i la segona, acceptava la petició d'un pare a qui el tribunal va atribuir legitimitat per personar-se com a part afectada en el procediment.

El TSJC va aprofitar per reprotxar a la Generalitat que hagués al·legat que la sentència vulnerava drets d'alumnes i professors sense argumentar-ho: “No se trata de afectar los derechos de alumnos y profesores sino de garantizar un mínimo de enseñanza efectiva e inmediata mediante la utilización vehicular normal de las dos lenguas”, assenyala el tribunal. I ho fixà compel·lint el conseller al compliment de la sentència de la següent manera: “De lo que se trata es sencillamente de que por parte del superior jerárquico, consejero de Educación, se dirija la actividad de los órganos administrativos inferiores de forma que se encauce al cumplimiento de la sentencia”. Les interlocutòries no contenien nous terminis perquè el departament dictés les instruccions precises, tot i que es podia deduir que la seva aplicació es preveia per al curs escolar 2022-2023.

Posteriorment, un cop el CGE va emetre el corresponent dictamen sobre la proposició de llei sense cap retret d'inconstitucionalitat i d'antiestatutarietat, i una vegada celebrat el debat final al Parlament, el 9 de juny es va promulgar la [Llei 8/22, sobre l'ús i l'aprenentatge de les llengües oficials en l'ensenyament no universitari](#).¹⁴

2.1 La nova arquitectura legal: la Llei sobre l'ús i l'aprenentatge de les llengües oficials en l'ensenyament no universitari i el decret llei de criteris per als projectes lingüístics

2.1.1 La Llei 8/22, sobre l'ús i l'aprenentatge de les llengües oficials en l'ensenyament no universitari

El preàmbul de la Llei 8/22, sobre l'ús i l'aprenentatge de les llengües oficials en l'ensenyament no universitari, sense fer menció en cap moment a la sentència del TSJC i al seu procés d'execució, exposa que l'objectiu de la nova norma és el de donar resposta als canvis experimentats els darrers anys –s'entén que des de l'aprovació de la LPL de 1998– en l'àmbit lingüístic educatiu, tant de caràcter social com tecnològic i normatiu – xifrats en el nou Estatut, la LEC de 2009, la nova legislació bàsica estatal, la llei de l'aranès i la Carta europea de les llengües regionals o minoritàries de 2001–, a més de fer front a les transformacions operades pels fluxos migratoris produïts durant el segle XXI, que han convertit les aules catalanes en realitats multilingües.

Segons el preàmbul de la Llei, tots aquests canvis fan “[...] necessària l'adaptació puntual del règim lingüístic general de l'ensenyament no universitari que constitueix el marc de projecte educatiu dels centres, amb vista a assolir la finalitat estatutària i legalment establerta de garantia del domini oral i escrit de les llengües oficials per part de l'alumnat en finalitzar l'ensenyament obligatori i en els subsegüents estudis no universitaris”. També fa referència a la renovació en aspectes metodològics, favorables a enfocaments competencials i la transcendència que això té “en els aprenentatges lingüístics, fortament dependents del context sociolingüístic de l'alumnat i que desborden les organitzacions curriculars basades en paràmetres numèrics i exigeixen visions holístiques i transversals [...]”.

¹⁴ Com és lògic, el representant del grup parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya va significar que això suposava el següent: “Sortir de l'atzucac que el TSJ havia generat és clau, i això és el que fem avui, tenir un marc regulador perquè no tornin a regular els jutges” (sessió 31.1, pàgina 21); el de Junts per Catalunya va aduir que “el text d'avui que és la proposició de llei d'aquest Parlament per tenir un marc legal nou i fer front a la sentència i a l'últimàtum de la interlocutòria del TSJ, conjuntament amb el decret llei que el Govern va aprovar dilluns de la setmana passada, és un text amb el que volem preservar el model d'escola catalana davant d'inferències de la justícia espanyola” (pàgina 18, sessió 31.1); En Comú Podem va assegurar que “estem [...] en un altre embat judicial que ara ens vol obligar aquest vint-i-cinc per cent de castellà a les aules” (sessió 31.1, pàgina 18). Com veurem en un altre moment, aquesta circumstància seria objecte de retret per part del TSJC en el seu plantejament de la qüestió d'inconstitucionalitat davant el TC, per evidenciar la voluntat de neutralitzar la sentència i impedir als tribunals exercir la seva funció jurisdiccional.

A partir d'aquestes consideracions prèvies, d'acord amb la Llei, tot reiterant alguns aspectes ja previstos a l'Estatut, s'afirma que el català, en tant que llengua pròpia de Catalunya, és la llengua normalment emprada com a llengua vehicular i d'aprenentatge del sistema educatiu, i la d'ús normal en l'acollida de l'alumnat nouvingut. La part més destacada i controvertida del precepte és l'incís que fa referència al fet que el castellà és emprat en els termes que fixin els projectes lingüístics de cada centre, d'acord amb els criteris que estableixen els apartats 2, 3 i 4 (art. 2.1). L'ensenyament i l'ús curricular i educatiu del català i del castellà han d'estar garantits i tenir una presència adequada en els currículums i en els projectes educatius a fi que tot l'alumnat assoleixi el domini oral i escrit de les dues llengües oficials al final de l'educació obligatòria (art. 2.2).

La determinació d'aquesta presència a què es refereix l'article 2.2 ha de tenir en compte la situació sociolingüística general, la dels centres i el seu entorn, els objectius de normalització lingüística i l'evolució del procés d'aprenentatge lingüístic, oral i escrit, d'acord amb els instruments de control, avaluació i millora de les competències lingüístiques. El seu abast, es diu, s'ha de determinar exclusivament amb criteris pedagògics i de manera singularitzada per a cada un dels centres educatius, i s'ha de fer des d'un abordatge global, integrador i de transversalitat curricular que inclogui tots els espais educatius i els recursos d'aprenentatge, inclosos els de caràcter digital (art. 2.3). En coherència amb això, els projectes lingüístics dels centres s'han d'ajustar al que disposa la Llei i a l'ordenació curricular de les diferents etapes educatives, i elaborar-se d'acord amb els criteris fixats pel departament competent en matèria d'educació, que verifica que s'adeqüen a la normativa vigent, aspecte que, com veurem, es troba regulat amb exhaustivitat en el Decret Llei 6/2022, de 30 de maig, pel qual es fixen els criteris aplicables a l'elaboració, l'aprovació, la validació i la revisió dels projectes lingüístics dels centres educatius.

En el seu [Dictamen 3/2022](#), de 7 de juny, el CGE va considerar per unanimitat que l'article 2.1, pel que fa a l'omissió de la declaració del castellà com a llengua vehicular, com retreien els grups parlamentaris que van peticionar el dictamen, no vulnera la Constitució ni l'Estatut. A aquest efecte, el CGE recordà que el Tribunal Constitucional, almenys de forma explícita, no ha considerat mai inconstitucional el fet que una llei no contingui la declaració expressa del castellà com a llengua vehicular, perquè, com va raonar en la mateixa sentència sobre l'Estatut, això no implica que s'exclouï el castellà com a llengua docent (STC 31/2010, FJ 24). El Consell també mencionà els seus pronunciaments en aquesta mateixa línia (entre d'altres, DCGE 5/2016, FJ 2, i 21/2014, FJ 3) i va aprofitar per advertir que la legislació bàsica educativa tampoc mai, amb la sola excepció del període de vigència de la Llei Wert –des del 30 de desembre de 2013 fins al 19 de gener de 2021–, havia declarat el castellà com a llengua vehicular.

Pel CGE, l'article 2, al mateix temps que es refereix al català com a llengua vehicular, al·ludeix al català i al castellà com a llengües “d'ús curricular i educatiu”. Al seu parer, en substància, la Llei estableix un ús més ampli del castellà respecte de les previsions de la LEC, en la mesura que, com a novetat, recull explícitament el seu ús “curricular i educatiu”.¹⁵ Això, segons el màxim òrgan jurídic consultiu de la Generalitat, té dues implicacions: d'una banda, que de forma clara cap llengua no queda exclosa del sistema educatiu, per la qual cosa es compleix el mandat reiterat del TC; i, de l'altra, que aquesta condició li reconeix un ús que va més enllà de la seva utilització només en el moment d'impartir aquesta llengua com a matèria, assignatura o àrea. Segons el CGE, la Llei permet garantir una presència adequada i singularitzada de totes les llengües en els projectes lingüístics a partir d'un abordatge global, integrador i de transversalitat curricular, que inclogui tots els espais educatius i els recursos d'aprenentatge, inclosos els digitals (art. 2.3).

Pel que fa als articles 2 (apartats 2 a 4), clau de volta de la distribució de l'ús de les dues llengües oficials, segons el CGE estan orientats a l'objectiu que l'alumnat domini les llengües al final del cicle educatiu obligatori. Nogensmenys, recordà, s'ha admès amb tota naturalitat que el tractament de les llengües sigui diferent en els diversos sistemes educatius que existeixen a les comunitats autònomes. Alguns d'ells, com el de conjunció lingüística adoptat a Catalunya, afegí, situen el català com a centre de gravetat del sistema educatiu i això suposa, per definició, un possible tractament diferenciat de les dues llengües, i això és el fonament precisament de la constitucionalitat del model declarada sempre pel TC.

¹⁵ En aquest context, el currículum es defineix com el conjunt d'objectius, competències, continguts, mètodes pedagògics i criteris d'avaluació de cadascun dels ensenyaments regulats (art. 6.1 de la LOE avui vigent).

Quant a l'exigència concreta d'establir un percentatge mínim del 25 % de castellà prescrit per la sentència del TSJC, a la qual en cap cas no al·ludeix la Llei, el CGE es cura en salut assenyalant que la dita resolució judicial no és paràmetre de constitucionalitat ni d'estatutarietat que vinculi el legislador; és a dir, que el Parlament no està obligat a respectar-la. L'anterior conclusió, segons el màxim òrgan consultiu, no queda desvirtuada pel fet que el TSJC hagués manifestat que aquesta regla deriva directament de la Constitució, ja que és fàcilment constatable que ni la Constitució, ni l'Estatut, ni la legislació bàsica de l'Estat –fins i tot en el moment en què va declarar el castellà com a llengua vehicular a tot l'Estat: DA 38a LOMCE–, ni la legislació catalana, ni tampoc el TC, han establert en cap moment l'exigència de percentatges en la distribució de l'ús de les llengües oficials en l'ensenyament i ni tan sols cap altra de similar.

En resum, segons el CGE, el tractament lingüístic a l'ensenyament no universitari sobre la base de percentatges determinats entre les llengües oficials és una opció de política educativa legítima, però no l'única possible. En tot cas, com a opció de naturalesa essencialment política correspon adoptar-la al legislador i no al TSJC. Entendre el contrari –afirmació que constitueix potser el correctiu més sever del CGE adreçat al TSJC– “conduiria a atribuir als tribunals una facultat de decisió política que ultrapassa la funció jurisdiccional que els atorga la Constitució”.

2.1.2 El Decret llei 6/2022, de 30 de maig, pel qual es fixen els criteris aplicables a l'elaboració, l'aprovació, la validació i la revisió dels projectes lingüístics dels centres educatius

El [Decret llei 6/2022](#), de 30 de maig, pel qual es fixen els criteris aplicables a l'elaboració, l'aprovació, la validació i la revisió dels projectes lingüístics dels centres educatius¹⁶ té per objecte fixar els criteris aplicables a l'elaboració, l'aprovació, la validació i la revisió dels projectes lingüístics dels centres educatius públics i dels centres educatius privats sostinguts amb fons públics, a l'efecte d'establir els aspectes relatius a l'organització de l'ensenyament i l'ús de les llengües oficials en cada centre.

El nucli dur del decret llei està previst als articles 2 i 3: la no menció expressa d'un tractament sobre l'ús de la llengua castellana en l'articulat de la norma, especialment en l'article 2.a, i el mandat legal de no aplicar “paràmetres numèrics, proporcions o percentatges en l'ensenyament i l'ús de les llengües oficials”, contingut a l'apartat d de l'article 2, que vincula l'elaboració i aprovació dels projectes lingüístics en els termes que es disposa a l'article 3.2. Per altra part, es determinen els criteris i objectius bàsics de l'organització de l'ensenyament i l'ús de les llengües als centres educatius. A aquest efecte es regula l'elaboració, aprovació i revisió dels projectes lingüístics, sense perjudici de l'autonomia dels centres,¹⁷ i que el departament competent en matèria d'educació ha de validar (en un període no superior als 30 dies) si s'adeqüen a la normativa vigent o instar-ne la modificació en cas contrari. D'acord amb la demanda de la comunitat educativa i de la direcció dels centres, el departament assumeix legalment la responsabilitat sobre la legalitat dels projectes validats.

Finalment, es preveu que les mesures singulars adoptades i no ajustades als criteris del decret llei siguin revisades en el termini més breu possible durant el curs 2022-2023, amb caràcter general dins dels primers sis mesos, per tal que puguin adaptar-s'hi. Les determinacions relatives a la tramesa i validació del projecte lingüístic dels centres s'havien d'aplicar a partir de l'inici del curs 2022-2023.¹⁸

Com ja hem avançat, el CGE també va avalar per unanimitat el decret llei, abans de la seva validació pel Parlament. En el [Dictamen 4/2022](#), de 20 de juny, l'òrgan consultiu, en una línia similar al dictamen sobre la proposició de llei (FJ 2, al qual es remet *in totum*), del que n'era tributari, després de constatar que tenia

16 Publicat al DOGC de 30 de maig de 2022, 18/07/2022. Entrada en vigor: 30 de maig de 2022.

17 Cal tenir present que el CLA havia proposat en l'informe encarregat l'1 de març ajustar els projectes lingüístics tant al marc de referència fixat pel Departament com a les particularitats del context sociolingüístic i la necessitat que el departament acompanyés els centres en la seva elaboració, a més de sotmetre a revisions i avaluacions. El CLA proposà que una comissió específica en fes el seguiment i avaluació, juntament amb la inspecció, avaluant específicament l'assoliment del ple domini oral i escrit del català i del castellà a finals de primària i secundària, sense perjudici que, en períodes sense avaluació específica, els centres establissin models d'avaluació interna de competència lingüística. L'observació dels usos i dinàmiques lingüístiques del centre, segons el Consell, havia de formar part de l'avaluació anual dels plans i els centres el fet de comprometre's a col·laborar en el procés de seguiment i avaluació.

18 Al cap de poques setmanes d'aprovar-se el decret llei, el Departament d'Educació va fer pública l'estimació que el 16 % dels 4500 centres educatius de Catalunya haurien de modificar el seu projecte lingüístic per adaptar-lo a la nova normativa que regula l'ús del català a les aules, després que les direccions dels centres sotmetessin els seus respectius projectes a avaluació de l'Administració educativa d'acord amb les indicacions donades prèviament.

un contingut substancialment coincident –encara que no literalment– amb la regulació de l'article 2 de la proposició de llei, raonà que era plenament aplicable i ajustat al marc constitucional i estatutari.

Respecte al fet que l'article 2.a del decret llei no recollís textualment en el seu articulat la dicció de l'article 2 de la Llei 8/2022 –l'ús curricular del castellà–, el CGE, fent una interpretació sistemàtica de les dues normes, considerà que, entre les remissions a altres lleis que fa l'article 2 de la Llei es troben inclosos els criteris i objectius de l'article 2.2 i 2.4 de la Llei, els quals, per mandat legal, resulten aplicables als centres a l'hora d'elaborar el projecte lingüístic. Tot i així, constatà que alguns d'aquests ja estaven expressament previstos en el decret llei: la situació sociolingüística dels centres, de l'entorn general i dels objectius de normalització lingüística, o quan l'article 2.2 prescriu que “[l]’ensenyament i l’ús curricular i educatiu del català i del castellà han d’estar garantits i tenir una presència adequada en els currículums i en els projectes educatius a fi que tot l’alumnat assoleixi el domini oral i escrit de les dues llengües oficials al final de l’educació obligatòria”.¹⁹

2.3 La decisió del TSJC de no executar la sentència després de la promulgació de les noves normes legals

Un cop aprovada la llei i el decret llei, la incògnita era quina seria la reacció del TSJC: si decidiria fer cas omís de la nova arquitectura legal lingüística a l'ensenyament i prosseguir amb l'execució de la sentència de forma forçosa o, com era lògic, adaptar-se a la nova realitat i declarar la impossibilitat d'executar-la. Finalment, el TSJC va inclinar-se per aquesta darrera opció i va decidir suspendre l'execució al constatar que davant el nou escenari legal no es podia aplicar la sentència del 25 %, tot i manifestar dubtes sobre la constitucionalitat de les esmentades normes. Ho establí en una providència de l'1 de juliol de 2022, tot dient que “[...] [a]mbas normas [la Llei i el decret llei] determinan la imposibilidad legal de ejecutar la sentencia dictada [...] Ambas normas legales definen un modelo lingüístico en el ámbito escolar que resulta *incompatible* con los parámetros tomados en consideración en la sentencia dictada” [la cursiva és nostra].

Per al tribunal, el decret llei “impide la viabilidad” de fixar “un porcentaje mínimo de uso vehicular de una y otra lengua oficial” mientras que la ley establece “la consideración del castellano como lengua de uso curricular, en contradicción con el fundamento constitucional que determinó el fallo de la sentencia y que se concretó en el reconocimiento del castellano como lengua vehicular”. Segons la Sala, mentre que la seva sentència “responde al modelo de conjunción lingüística [...] las normas promulgadas definen un modelo basado en una correlación entre ambas lenguas oficiales incompatible con el modelo considerado al resolver el recurso”.

Sigui com sigui, i a conseqüència d'això, el 18 de juliol de 2022, el TSJC va desestimar les mesures cautelars que exigia una família perquè s'implementés el percentatge a una classe d'una escola de Barcelona. Coincidint amb això, el 21 de juliol, el fiscal superior de Catalunya, Francisco Bañeres, va decretar l'arxivament de les denúncies presentades pels grups parlamentaris de Ciutadans i VOX contra el conseller d'Educació, Josep González Cambay, a qui acusaven de prevaricació i desobediència per no aplicar la sentència del 25 %, per “no revestir el caràcter d'il·lícits penals”. També decretà l'arxivament pels mateixos motius d'una denúncia de l'associació Hablamos Español i de Convivencia Cívica Catalana.²⁰

En aquest context, el 9 d'agost de 2022, el Tribunal Suprem (TS) va fer públic que havia anul·lat els projectes lingüístics de les escoles Bogatell de Barcelona i Josefina Ibáñez d'Abbrera, per no fer en castellà almenys el 25 % de l'activitat lectiva. L'alt tribunal anul·là així els projectes lingüístics d'aquests tres centres després de rebutjar els recursos de cassació presentats pel Departament d'Educació al seu dia. Les sentències del TSJC

19 No obstant això, tenint en compte que tant la Llei 8/2022 com el Decret llei 6/2022 coincidien en bona part de la seva regulació i que havien entrat en vigor gairebé de manera simultània, el CGE formulà la recomanació, en el supòsit que el legislador decidís tramitar el decret llei com a projecte de llei, que s'incorporés al seu article 2 la previsió de l'article 2.2 de la Llei 8/2022 que “[l]’ensenyament i l’ús curricular i educatiu del català i del castellà han d’estar garantits i tenir una presència adequada en els currículums i en els projectes educatius a fi que tot l’alumnat assoleixi el domini oral i escrit de les dues llengües oficials al final de l’etapa de l’educació obligatòria”, per dotar el text de la norma de major coherència, claredat i seguretat jurídica.

20 La denúncia de Ciutadans, presentada pel diputat Carlos Carrizosa, a més de la líder del partit Inés Arrimadas, l'1 de juny de 2022, exposava que amb el Decret llei 6/2022, sobre l'elaboració i execució dels projectes lingüístics als centres educatius, el conseller se saltava la sentència i la Constitució, per la qual cosa estava cometent un delictes de prevaricació administrativa i de desobediència greu. VOX el va denunciar per desobediència.

del març del 2021 de què portaven causa, reconeixien a les famílies “un ensenyament que inclogui el castellà com a llengua vehicular en proporció raonable”, i que “en defecte de concreció” s’havia de fixar en un mínim del 25 %. El TS va rebutjar els recursos de cassació interposats pel Departament.²¹ No obstant això, el moment en què van recaure les sentències, després de l’aprovació del nou marc legal i de la decisió del TSJC de no executar la sentència, va fer que aquestes resolucions extemporànies tinguessin un efecte intranscendent. Eren les darreres raneres de l’agonia del procés del TSJC, a l’espera de la intervenció del Tribunal Constitucional. L’estratègia dissenyada i desplegada pel Govern i els grups polítics que hi van donar suport en tot o en part havia acabat triomfant.

Prova d’això és que almenys una desena dels 22 centres que venien aplicant el 25 % en virtut de mesures cautelars a l’espera de sentència definitiva van ser cominats pel Departament d’Educació a deixar de fer-ho de cara al nou curs. De fet, el mateix Departament va instar el TSJC a deixar-les sense efecte. Un d’aquests centres era el Turó del Drac, de Canet del Mar, que va adquirir especial notorietat per l’oposició dels pares a les dites mesures, que afectaven un dels dos grups de P4. De fet, el 29 d’agost de 2022, pocs dies abans de l’inici del curs 2022-2023, previst per al 5 de setembre, el TSJC va rebutjar definitivament, a través d’una interlocutòria de la Sala de Vacances, aplicar de manera cautelar la sentència del 25 %, tal com li havia demanat l’Assemblea per a una Escola Bilingüe a través d’un recurs sumari i preferent de tutela de drets fonamentals presentat el 26 de juliol. L’entitat, part en el procediment, havia recorregut les instruccions del Departament d’Educació per al nou curs perquè no feien referència a aquest percentatge. La Sala, que no entrà a valorar de nou la qüestió de fons, no només acceptà els arguments tant de la conselleria com de la Fiscalia, que s’hi va adherir, sinó que criticà els termes del recurs d’aquesta entitat per no concretar quins podien ser els perjudicis irreparables que tindria el fet de no aplicar les mesures cautelars sol·licitades, per la qual cosa va deduir que el que realment es pretenia era avançar el dictat d’una resolució favorable.

Finalment, el primer de setembre de 2022, en l’avantsala de l’inici del curs, la secretària general del Departament d’Educació, Patrícia Gomà, va comunicar per carta a les direccions de les 27 escoles i instituts que o bé per ordre judicial, o bé via mesures cautelars aplicaven el 25 % de castellà que ho deixessin de fer.²² En la missiva se’ls feia saber que “ha[vien] de garantir el compliment del nou marc normatiu”, i que la sentència era “incompatible” amb les mesures judicials. El terme “incompatible” era el mateix que, com es recordarà, havia utilitzat el TSJC per explicar la “impossibilitat legal” de fer aplicar la seva sentència. Amb això, i per primera vegada des del 2015, el curs escolar podia començar sense que cap centre fes el 25 % de castellà.

2.4 El plantejament de la qüestió d’inconstitucionalitat per part del TSJC. Referència al seu contingut i fonaments

En coherència amb els dubtes de constitucionalitat expressats sobre la nova legalitat lingüística educativa, el 28 de juliol –amb el vistiplau de la Fiscalia i de l’Advocacia de l’Estat– el TSJC va elevar a través d’una interlocutòria el que es coneix com el plantejament d’una qüestió d’inconstitucionalitat al Tribunal Constitucional.²³ En una línia similar, més de 50 diputats dels grups parlamentaris del Partit Popular i de Ciutadans al Congrés dels Diputats van presentar un recurs d’inconstitucionalitat pels mateixos motius.²⁴

A grans trets la qüestió d’inconstitucionalitat –instrument que faculta els tribunals a traslladar els dubtes sobre la constitucionalitat d’una llei que han d’aplicar per resoldre el fons d’un cas– es basava en la suposada

21 El TS va rebutjar els recursos del Departament d’Educació per considerar que estaven mancats de motivació. En síntesi, el Departament argumentà que la part demandant, l’Assemblea per a una Escola Bilingüe, no era part legitimada i que la decisió del TSJC podria ser greument perjudicial per als interessos generals. El tribunal recriminà a la Generalitat que “el recurs es projecta de manera generalitzada sobre el sistema lingüístic”, sense matisos.

22 Les resolucions sobre el 25 % afectaven 48 aules de 27 centres (de 5.500 que n’hi ha en total a Catalunya). D’aquests 27 centres, 10 ho estaven aplicant basant-se en unes mesures cautelars dictades pel TSJC i la resta (17) ho feien amb sentència, de les quals 8 estaven recorregudes al Suprem i la resta eren fermes.

23 Es tracta d’un mecanisme previst a l’article 35.1 de la Llei orgànica del Tribunal Constitucional que disposa que quan el jutge o el tribunal, d’ofici o a instància de part, consideri que una norma amb rang de llei aplicable al cas i de la validesa de la qual depengui la decisió pugui ser contrària a la Constitució, pot plantejar la qüestió davant d’aquest tribunal.

24 Recurs d’inconstitucionalitat núm. 5630-2022. El diari digital *El Español* ho va celebrar de forma grandiloqüent i una mica grotesca dient que es tractava d’“el primer gran acord de l’era Núñez Feijóo i Arrimadas”.

infracció de l'article 3 de la Constitució (el que defineix el “model lingüístic constitucional”), en relació amb l'article 27 (dret fonamental a l'educació) i l'article 35.1 de l'Estatut d'autonomia (drets lingüístics en l'àmbit educatiu), a partir de la interpretació donada per la sentència de l'Estatut. Però és significatiu que també es van plantejar dubtes sobre la concurrència del supòsit d'extraordinària i urgent necessitat que habilita els decrets llei, jutjant d'“abusiva”, “arbitrària” i “irregular” l'accés a aquesta via, amb la “voluntat manifesta d'apartar-se del compliment” de la sentència del 25 %.

En efecte, en la seva llarga fonamentació, que aquí exposarem més que de manera succinta, la Sala considera que les dues normatives amb força de llei que li impediexen executar la sentència introdueixen un model que “trenca” amb la “paritat” de les llengües oficials, de manera que col·lideix amb la interpretació feta pel TC en la sentència de l'Estatut i afecta drets fonamentals (fonament II). En aquest punt, la Sala defensa que la seva sentència feia ressò tant de la sentència de l'Estatut com de tota la jurisprudència constitucional sobre l'ús vehicular de les llengües oficials a l'ensenyament, que en l'escrit es relaciona exhaustivament, especialment en aquells punts en què el TC subratlla la igualtat de les llengües oficials i la inviabilitat d'establir cap preferència a favor d'una d'elles. A més, tot i admetre molt de passada que el TC ha declarat que l'ús de les llengües no ha de ser necessàriament simètric, i que hi pot haver un ús superior del català en atenció a la necessitat de normalització i de cohesió social –especialment la Sentència 337/94, FJ 10–, la Sala ho matisa tot dient que hi ha, tanmateix, un imperatiu de “paridad cualitativa” –noció que no apareix en la doctrina del TC–, en tant que es tracta de llengües oficials i que això exclou que cap llengua pugui ser considerada com a preferent, ja que l'altra, en referència al castellà, “quedaría desplazada a una posición subalterna”.

A partir d'aquest argument de plena igualtat lingüística, els magistrats raonen (fonament III) que tot i que s'ha d'acceptar la llibertat de configuració legal del model lingüístic, tant per part de l'Estat com de la Generalitat, “el resultado debe respetar la paridad lingüística en los términos expresados”, de manera que s'arroga així a la Sala ja no la capacitat de comprovar si els usos lingüístics educatius es corresponen amb el model definit pel legislador o l'Administració educativa, sinó anant més enllà i prescrivint el que hauria de dir la normativa. Per rematar, seguint el fil de l'argumentació anterior, el TSJC afirma un cop més en el seu escrit que “la prueba practicada en el proceso [en essència, la compulsà d'alguns projectes lingüístics] puso de manifiesto una situación en la que la posición del castellano resultaba residual en el conjunto del sistema”, l'existència d'un model “esencialmente monolingüe en el que castellano se desplazaba a una posición subalterna”, de manera que s'havia vist obligada a sortir en defensa del castellà, a través d'“una intervención limitada para asegurar un resultado mínimo que garantice el uso vehicular normal de las lenguas oficiales.”

En conclusió, la Sala reputa la inconstitucionalitat del model, ja que no es compleix la paritat de les llengües segons les comprovacions efectuades en alguns projectes lingüístics, i estima que això justifica que s'hagués vist compel·lida a fixar “un mínimo por debajo del cual no se puede entender que el uso vehicular de una lengua sea normal. En este sentido, en tales precedentes se fijó un uso vehicular mínimo en la clase o grupo del alumno recurrente del 25 % de las horas lectivas. Un porcentaje que debía incluir la enseñanza de la propia lengua oficial, pero también al menos la de otra área, materia o asignatura no lingüística curricular de carácter troncal o análogo”. El més sorprenent, si és possible, és que la Sala es justifica dient que aquesta era una solució que va entendre raonable, i que estava “específicamente previsto en ese momento por la citada disposición adicional 38 de la Ley Orgánica”, és a dir, per la Llei Wert ja derogada en el moment de l'execució.²⁵

Un cop exposada la seva argumentació, la Sala passa seguidament a glossar amb cert nivell de detall els continguts del nou marc normatiu, regulació que al seu parer “[de forma] conjunta cierra el paso a una interpretación conforme que permita remontar la posición del castellano como lengua vehicular de la enseñanza sin violentar frontalmente tales normas legales [...]”. En aquest sentit, els magistrats consideren que el terme *llengua vehicular* implica que la llengua s'empra com a vehicle de comunicació, per ensenyar assignatures no lingüístiques, mentre que el terme *llengua curricular* que fa servir la nova Llei vol dir que és només la llengua en què s'ensenya (o s'aprèn), tot i que s'estableixi que hagi de tenir una presència adequada per tal

25 Significativament, la Sala defensà la LOE en la versió donada per la Llei Wert, durant la vigència de la qual dictà la sentència, però que ja no estava en vigor, dient que “la referencia a la necesidad de que el uso vehicular de las lenguas oficiales responda a una proporción razonable no era una novedad de la Ley Orgánica sino la proyección de un mandato constitucional vinculado a la caracterización de una y otra lenguas como oficiales, lo que impone su uso vehicular normal y la necesidad de garantizar dicha normalidad”.

d'assolir l'objectiu del domini oral i escrit d'aquesta llengua al final de l'educació obligatòria. En resum, segons la Sala, el paper reservat legalment al castellà “determina su exclusión como lengua vehicular con carácter general, sin perjuicio de los términos que puedan fijarse en los proyectos lingüísticos de cada centro (artículo 2.1 Ley 8/2022).”

Novament, la Sala s'aferra a la sentència de l'Estatut per justificar que “este marco normativo no aparece como compatible con la Constitución, puesto que, tal como se expresa en la STC 31/2010, es constitucionalmente obligado que las dos lenguas cooficiales sean reconocidas por los poderes públicos competentes como vehiculares” i que “ambas lenguas han de ser no solo objeto de enseñanza, sino también medio de comunicación en el conjunto del proceso educativo”.

Sobre la determinació dels criteris aplicables a l'elaboració, validació i revisió dels projectes lingüístics continguts en el decret llei, que preveuen la prohibició de paràmetres numèrics, proporcions o percentatges, la Sala entén que aquests elements no només estan vedats com a possible contingut dels projectes, sinó també en la seva elaboració, o sigui, en la definició del règim lingüístic del centre, i això no deixa espai “ni para un criterio de garantía mínima –sea porcentual, numérica o de otro género– de la presencia y uso de las lenguas, ni siquiera para otros criterios jurídicos no pedagógicos”.

Per últim, desconsiderant el paper del legislador i maximitzant el seu rol com a jutjador, la Sala introdueix potser l'argument més discutible i perillós: ras i curt, la reforma legal és arbitrària i impedeix als tribunals fer la seva feina. En efecte, tot recordant que el decret llei i la Llei es van promulgar en el moment en què el tribunal anava a iniciar el procés d'execució forçosa de la sentència, es dol que això s'hagués vist bloquejat, de manera que es fes il·lusòria la garantia del dret a la tutela judicial efectiva, és a dir, del seu dret a dictar la sentència i fer-la complir, i es titllés de forma inacceptable i barroera l'actuació del Parlament com a “arbitraria”, no motivada per la “necessitat” i la “proporcionalitat” de les normes que estableix el TC en la seva doctrina (invocant les STC 73/00 i 312/06) i la Llei orgànica del Tribunal Constitucional.²⁶ La Sala afirma sense embuts que la veritable motivació del nou marc legal és la de “neutralitzar” l'aplicació de la seva sentència, i ho il·lustra amb algunes expressions vessades en els debats parlamentaris i en els mitjans de comunicació per part dels actors polítics involucrats. És per això que els magistrats conclouen que s'ha fet un ús abusiu de la figura del decret llei per no ser urgent ni necessari, a més de no respectar el límit material que fa que un decret llei no pugui entrar a regular una matèria de desenvolupament bàsic de l'Estatut, ja que en aquest cas es tracta d'un “desenvolupament directe” de la Llei d'educació de Catalunya.

El desenllaç provisional de la crisi del 25 % va suscitar tot tipus de reaccions, les més hostils de les quals de la dreta política i mediàtica espanyola. En aquest context, la reunió de la [Taula del diàleg del 27 de juliol de 2022](#), creada per negociar aspectes concernents al conflicte polític entre Catalunya i Espanya, va adoptar un “[Acuerdo para la protección y el impulso de la lengua catalana](#)”, en què es feia referència explícita a la qüestió de la llengua a l'educació. Les parts van justificar formalment aquest acord perquè “fortalecer la vitalidad del catalán supone una medida que refuerza la confianza necesaria entre las partes para el proceso de diálogo y negociación”, i per això mateix “creen necesario renovar y reforzar la protección y el impulso del catalán en todos los ámbitos de la sociedad y promover las reformas legislativas y las inversiones necesarias para potenciar el carácter plurilingüe de España”.²⁷ Però tot seguit, a més de refermar el compromís de les parts de treballar conjuntament per afavorir un ampli consens, i de resoldre per la via del diàleg i la negociació

26 La Sala es lamentà, un cop més, que “las normas que en este auto se cuestionan bloquean un pronunciamiento de garantía de uso del castellano en la enseñanza, que es una garantía inherente a su condición de lengua oficial”. “A estos efectos las nuevas leyes establecen un régimen alternativo que no incluye más garantía de la enseñanza en castellano que la que resulte necesaria para el efectivo aprendizaje de dicha lengua al finalizar la enseñanza obligatoria”. Per tant, no es pot identificar un valor constitucional que imposi o justifiqui el model lingüístic incorporat a les dues lleis. Al contrari, sí que es constata un valor constitucional lesionat, com és la naturalesa del castellà com a llengua oficial, les conseqüències d'aquesta condició en la prestació del servei d'ensenyament, i l'equilibri d'ambdues llengües oficials.

27 El document fa referència al fet que “[l]os cambios sin precedentes que están experimentando las formas de creación y de comunicación a medida que avanza la digitalización no pueden suponer un retroceso en la preservación de la diversidad lingüística como patrimonio de la Humanidad. Por este motivo, esta evolución, que es netamente positiva, debe ir acompañada del fortalecimiento de los principios de respeto y fomento de dicha diversidad. El deber de las diferentes administraciones es que el catalán no sea nunca una lengua minorada, como lo fue en regímenes pasados fruto de su persecución política. El catalán, al igual que el resto de lenguas de España, debe conservar su legado histórico, su riqueza dialectal y especialmente su capacidad de cohesión y de contribución al progreso social.”

els conflictes que puguin sorgir en l'aplicació o desenvolupament del marc normatiu vigent, en referència velada a la nova legalitat, el text de l'Acord assenyala el compromís de “[...] b. [c]ontribuir al fortalecimiento y la mejora del modelo educativo de Catalunya, de acuerdo a la Ley 12/2009, de 10 de julio, de Educación de Catalunya, y la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación, modificada por LO 3/2020, de 29 de diciembre”.

De fet, i això és el més rellevant en termes de posicionament del govern espanyol entorn d'aquest conflicte davant el TC, l'Acord donava carta de naturalesa als raonaments de la Generalitat i, en definitiva, a la regulació de l'ús de les llengües a l'ensenyament:

[...] [ambdós governs] comparten que el catalán debe seguir siendo la lengua normalmente usada como vehicular y de aprendizaje en el sistema educativo de Catalunya y el aranés en la Val d'Aran, que la enseñanza y el uso curricular y educativo del castellano también tiene que estar garantizado y tener una presencia adecuada en los currículos y proyectos lingüísticos, y que se debe fortalecer la autonomía y capacidad de los centros para desarrollar proyectos educativos adaptados a la realidad social y lingüística de su entorno, y de acuerdo con la evaluación de las competencias lingüísticas. En todo caso, la determinación de la presencia de las lenguas oficiales en la enseñanza no universitaria deberá estar basada exclusivamente en criterios pedagógicos de forma singularizada para cada uno de los centros [...]. [E] catalán y el castellano, además del aranés en la Val d'Aran, deberán estar contemplados en los proyectos lingüísticos de los centros para alcanzar su pleno dominio oral y escrito y se permitirá a los centros la adopción de las medidas necesarias para compensar las carencias que puedan existir en cualquiera de las lenguas tal y como establece [sic] en la Ley 12/2009, de 10 de julio, de Educación de Catalunya y la Disposición Adicional 38a.3 de la LO 3/2020.

Encara més explícitament, i de forma molt significativa, l'Acord manifesta que les parts “respaldan el desarrollo del marco normativo reciente, consagrado por el Parlament de Catalunya, encabezado por la Ley 8/2022, de 9 de junio, sobre el uso y el aprendizaje de las lenguas cooficiales [sic, per *oficiales*] en la enseñanza no universitaria, que da amparo a los usos y aprendizajes lingüísticos del catalán, del castellano, del aranés en la Val d'Aran, de las primeras y las segundas lenguas extranjeras, de las lenguas de origen de los alumnos y de la lengua de signos catalana, de acuerdo con la evolución metodológica del aprendizaje, los instrumentos de control, evaluación y mejora de las competencias lingüísticas y de la realidad lingüística de cada entorno educativo. Consideran, asimismo, que las disposiciones de dicha ley se adecuan al marco constitucional y estatutario.”

Com a resposta a l'Acord, el líder del Partit Popular, Alberto Núñez Feijóo, fent-se seu novament el discurs del seu antecessor,²⁸ va arribar a assegurar en una entrevista al diari *El Mundo* del 31 de juliol que si governa, legislarà perquè “l'espanyol no sigui una llengua estrangera a Catalunya”: “Direm als jutges que continuïn aplicant la Constitució, l'Estatut i les sentències del TC amb valentia”. Segons Feijóo, “no pot estar a l'ordre del dia negociar amb la Generalitat incomplir una sentència. Si el Govern ho fa, és que no és un govern”, va insistir. Per la seva part, l'Assemblea per a una Escola Bilingüe va carregar contra el que va considerar una “exclusió del castellà” de l'escola, i va acusar el govern espanyol de ser còmplice de la decisió del TSJC de no executar la sentència. Les espases ben amunt, encara.

3 Altres disposicions generals

3.1 Activitat de foment o subvencional

Com és habitual, al llarg del període examinat es van convocar diferents línies d'ajuts i subvencions per promoure el procés de normalització del català i l'occità en àmbits públics considerats estratègics per a la política lingüística del Govern, en una etapa en què precisament la majoria d'indicadors sociolingüístics apunten a un retrocés en el coneixement i ús de la llengua. En aquest cas, va ser el Departament de Cultura, habitual titular de les accions de suport i difusió de la llengua, l'encarregat d'aquesta activitat a través de la

²⁸ Com es recordarà, Casado va fer afirmacions del tipus que a Catalunya no es permet als nens anar al lavabo si no ho demanen en català o que als castellanoparlants els obliguen a carregar motxilles plenes de pedres.

Secretaria de Política Lingüística, del Consell d'Administració de l'Oficina de Suport a la Iniciativa Cultural i de l'Institut Català de les Empreses Culturals.

Per ordre cronològic, les resolucions més destacades són les següents: [Resolució CLT/1981/2022, de 17 de juny](#). Subvencions per a projectes d'entitats sense ànim de lucre per al foment de la llengua catalana a Catalunya; [Resolució CLT/1866/2022, de 10 de juny](#). Subvencions per a projectes d'entitats sense ànim de lucre per al foment de la llengua catalana a Catalunya; [Resolució CLT/1864/2022, de 10 de juny](#). Bases que regeixen les subvencions per a la incorporació de la llengua catalana en productes tecnològics i videojocs; [Resolució CLT/1980/2022, de 17 de juny](#). Subvencions per a la incorporació de la llengua catalana en productes tecnològics i videojocs; [Resolució CLT/82/2022, de 20 de gener](#). Premi LSC de la Llengua de Signes Catalana (4a edició 2021); [Resolució CLT/537/2022, de 24 de febrer](#). Subvencions per al foment i la difusió de la llengua de signes catalana; [Resolució CLT/1364/2022, de 5 de maig](#). Subvencions per a l'edició d'audiollibres en llengua catalana o occitana; [Resolució CLT/1263/2022, de 28 d'abril](#). Bases específiques per regir subvencions per a l'edició d'audiollibres en llengua catalana o occitana (2a modificació); [Resolució CLT/1731/2022, de 30 de maig](#). Subvencions per a la traducció al català d'obres no literàries; [Resolució CLT/1445/2022, de 9 de maig](#). Subvencions per al doblatge i la subtitulació en català de llargmetratges d'estrena en sales d'exhibició cinematogràfica; [Resolució CLT/1448/2022, de 9 de maig](#). Subvencions per al doblatge i la subtitulació en català de llargmetratges i sèries per a plataformes digitals i en suport físic; [Resolució CLT/1375/2022, de 5 de maig](#). Subvencions per a la promoció digital de projectes discogràfics en llengua catalana o occitana; [Resolució CLT/1262/2022, de 28 d'abril](#). Bases específiques de les subvencions per a la promoció digital de projectes discogràfics en llengua catalana o occitana (modificació); i la [Resolució CLT/227/2022, de 4 de febrer](#). Subvencions per a l'edició de llibres d'interès cultural especial o de temàtiques i gèneres poc difosos en llengua catalana o occitana.

Per la seva banda, el Consorci de l'Institut Ramon Llull, integrat per la Generalitat de Catalunya, el govern de les Illes Balears i l'Ajuntament de Barcelona, amb la finalitat de la projecció i difusió exterior de la llengua i la cultura catalanes en totes les seves expressions, va continuar amb la seva pròpia línia de subvencions: [Resolució de 8 de febrer de 2022](#). Subvencions de l'Institut Ramon Llull per a la traducció d'obres literàries i de pensament originals en llengua catalana i occitana (1a convocatòria 2022); [Resolució de 7 d'abril de 2022](#). Subvencions de l'Institut Ramon Llull per a la traducció d'obres literàries i de pensament originals en llengua catalana i occitana (2a convocatòria 2022), i la [Resolució de 17 de juny de 2022](#). Subvencions per a la traducció d'obres literàries i de pensament originals en llengua catalana i occitana (3a convocatòria).

3.2 Processos selectius de personal: requisits de capacitació lingüística

D'acord amb els articles 42 i 43 del Decret legislatiu 1/1997, de 31 d'octubre, pel qual s'aprova la refosa en un text únic dels preceptes de determinats textos legals vigents a Catalunya en matèria de funció pública, i el Decret 161/2002, d'11 de juny, sobre l'acreditació del coneixement del català i l'aranès en els processos de selecció de personal i de provisió de llocs de treball de les administracions públiques de Catalunya, en els processos de selecció d'aquest tipus de personal s'ha d'acreditat el coneixement de la llengua catalana, tant en l'expressió oral com en l'expressió escrita. A aquest efecte, la Secretaria de Política Lingüística (SPL) del Departament de Cultura i l'Institut Ramon Llull han seguit convocant proves per a l'obtenció dels corresponents certificats: [Resolució CLT/4/2022, de 3 de gener](#). Convocatòria proves per certificats llengua catalana de la Secretaria de Política Lingüística, 2022; [Resolució CLT/800/2022, de 22 de març](#). Modificació de la Resolució CLT/4/2022 convocatòria de proves d'obtenció de certificats de llengua catalana SPL, per canvi de data resultats C2; i l'Institut Ramon Llull, a través de la [Resolució de 10 de març de 2022](#). Convocatòria de proves d'obtenció de certificats de coneixements de llengua catalana 2022.